

Toelichting Fort Wierickerschans

We schrijven het jaar 1672. Het Franse leger van Lodewijk XIV rukt op naar het noorden. De Nederlanders, onder leiding van stadhouder Willem III, trekken zich terug achter de Oude Hollandse Waterlinie in de buurt van Bodegraven. Echter, door de strenge winter die volgt beviest de waterlinie en steken de Fransen het ijs over. Na Zwammerdam en Bodegraven te hebben ingenomen plunderen de soldaten de huizen, vermoorden de nog niet op de vlucht geslagen inwoners en steken vervolgens alles in brand.

In 1673 geeft Willem III opdracht om de zwakke schakel in de waterlinie bij de Oude Rijn te versterken. Dit sterke en goed verdedigbare bouwwerk, genaamd "Fort Wierickerschans", wordt het pronkstuk van de Oude Hollandse Waterlinie. Na ruim honderdvijftig jaar het land te hebben gediend wordt de Oude Hollandse Waterlinie vervangen door de meer oostelijk gelegen Nieuwe Hollandse Waterlinie. Fort Wierickerschans raakt zijn betekenis als verdedigingswerk kwijt en wordt een opslagplaats voor buskruit en munitie.

De compositie "Fort Wierickerschans" schetst een aantal sfeerbeelden uit deze roerige tijd. In de opening ziet men uit de ochtendmist het verdedigingswerk Fort Wierickerschans opdoemen. De krachtige uitstraling en massieve bouw zijn indrukwekkend. Temidden van het ondergelopen land is het voor de tegenstander een schier onneembaar bastion. Het snelle deel laat de dreiging horen die uitgaat van een belegering. Om de verdediging optimaal te laten verlopen heeft elke schansbewoner zijn specifieke taak te vervullen. Er heerst opwinding!

Een hoornsolo luidt het langzame deel in. De overlevenden van Zwammerdam en Bodegraven keren huiswaarts. Hun eens zo mooie dorpen zijn door de Fransen veranderd in rokende puinhopen. Het verdriet door het verlies van huis en have is voelbaar. Het slot van de compositie ademt een sfeer van machteloosheid en, uiteindelijk, berusting.